

Mūsų LIETUVA

MŪSU LIETUVA
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS
Journal Lituano «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR PROPRIETARIO RESPONSÁVEL:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
ADRESAS:
Avenida Zelina, 706 — Caixa Postal 371
SÃO PAULO
Atskirò numerio kaina Cr.\$ 2,00

NR. 136 (5)

SÃO PAULO — BRASIL, 1952 M. VASARIO MĖN. FEVEREIRO 2 D.

V METAI

Dr. Frikas Meieris - Įgaliotas Lietuvos Ministeris

Lietuvos Diplomatinijos Šešas pakėlė Dr. Friką Meierį Įgaliotu Ministeriu. (Ministro Plenipotenciario), palikdamas jį toli u Lietuvos Chargé d'Affaires Brazilijoje pareigose, kurias Dr. Meieris eina jau daugiau kaip 10 metų.

Brazilijos vyriausybė, kuriai šis naujas Dr. Meierio pasiskyrimas buvo praneštas atitinkama nota, jį oficialiai pripažino.

Šis Brazilijos Vyriausybės aktas yra naujas didelis palankumo Lietuvai ženklas. Jis yra svarbus elementas Lietuvos Valstybės atstovavimo tęstinumui užsienyje patikrinti ir be abejojimo susilauks dėkingo atgarsio tiek mūsų tautoje krašte, tiek mūsų visuomenėje užsienyje.

Lietuvos Įgaliotas Ministeris Dr. Frikas Meieris

Pasikalbėjimas su Ministeriu Meieriu

«Mūsų Lietuvos» korespondentas kalbėjo telefonu su Min. Meieriu ir pasveikino jį su dideliu laimėjimu Lietuvos diplomatinijos fronte.

Min. Meieris: Labai dėkoju. Taip. Retai tūna, kad valstybei esant okupuotai, kaip kad šiuo metu yra su mūsų Tėvyne, kita valstybė oficialiai pripažintų atmainas diplomatų statuse, kaip šiuo atveju Brazilijos vyriausybė padarė. Tikrai šiuo aktu Brazilijos vyriausybė parodė, kad ji ne tik respektuoja Lietuvą kaip valstybę, kad ir laikinai priešų užimtą, bet ir brangina Tarptautinę Teisę, kuri yra pagrindas viso civilizuoto pasaulio santykiuose.

Korespondentas: O gal yra čia ir Jūsų asmeniškų nuopelnų? Min. Meieris: Gal tiksliau bus manyti, kad tai yra visų mūsų tautiečių — dorų lietuvių — įsikūrusių šiame krašte gero vardo pasėka. Per 10 metų darbuodamasis Brazilijoje kaip diplomatas, tiesa, įsigijau daug bičiulių vyriausybės ir visuomenės tarpe ir iš jų nekarta esu girdėjęs, kad brazilai labai vertina mūsų žmones ir laiko lietuvius darbščiais, sąžiningais, sveikais ir kultūringais. Gaila, kad tam puikiam mūsų vardui gerokai pakenkė mongoliškos galvososenos asmenys, kurie dėdamies lietuviais ir net mūsų kalba kalbėdami vergauja Maskvai ir jos grobiamai politikai. Jau vien tuo jie išsibraukia iš lietuvių bendruomenės, bet brazilams tai sunku išaiškinti.

Korespondentas: Dabar tokių mongolų turime mažai. Min. Meieris: Bet juk ir vienas deguto šaukštas sugadina statinę medaus.

Korespondentas: Ką galėtumėt palinkėti šia proga mūsų kams?

Min. Meieris: Vienybės ir visakeriopos sėkmės. Apie mūsų vertę svetimieji sprenžia iš mūsų kultūringumo bei tautinio susipratimo. Gimtoji kalba, daina, broliška savitarpio pagelba, vienybė ir religingumas yra tie pagrindai, kuriais turi remtis mūsų ateivių gyvenimas. Iš tokios visuomenės vienodai laimi ir Brazilija ir Lietuva. Todėl turėtume dvasiškai ir medžiagiškai, tobulėkime, žodžiu — eikime visį priekį ir netrūks ateiti diena, kada Tėvyne, atsikračiusi svetimųjų jungo, įvertins tai ir mes tada pajusime, kad ne veltui buvo dirbti ir kovota.

VISAME PASAULYJE

— JAV, Prancūzija ir Anglija pasiūlė, kad būtų sušauktas New Yorke UNO pilnaities susirinkimo nepaprastas posėdis apsvaistymui Korejos klausimo karo paliaubų

atveju, arba nauji įvykiai Korojeje tokios konferencijos pareikalautų.

— Egiptiečių laikraštis «Al Misri» pasmerkdamas praeito

Mes buvome tauta nuo Mariu ligi Mariu, kenėjome, kovojome, laimėjome; Nekarta barbarai iš tėviškės mus varė, Kančių keliais mes ejom.

šeštadienio išsišokimus pareiškė, kad už visus įvykius yra atsakingi patys anglai, kurie tautos įsiutimą išprovokavo savo nusikalstamais veiksmais Ismailia. Toliau laikraštis nurodo, kad tik JAV gali padaryti įtakos savo sąjungininkams anglams mesti imperialistinę politiką, kuri yra kaltininkė visų įvykių ir kuri Vidurinius rytus nugręžia nuo Vakarų.

— Vieno egiptiečių užsienių reikalų ministerijos kalbėtojo pareiškimu, Egiptas ne numatė klausimą savo ginčo su D. Britanija perduoti Saugumo Tarybai.

— Pereito sekmadienio rytą prancūzai Tunisian įvedė naujus savo kariuomenės dalinius. Visą sekmadienio dieną jokių džiūnų įvykių neatsitiko, nebent tik įvykdyta pavienių sabotazo veiksmų.

— Per radio paskelbtomis žiniomis, komunistų agentai Kurdistane ir Azerbaidžane kurstė kurdiškias tautas su kilti prieš Persijos vyriausybę. Minėtos tautelės buvo raginamos pasekti kinų ir šiaurės korejiečių pavyzdžiu — išvyti savo vyriausybės.

— Britų pasiuntinybė Kaire informuoja, kad Egipto vyriausybė davė garantijas atstatyti tvarką sostinėje ir apsaugoti anglus bei kitus užsieniečius.

PALEISTAS EGIPTO MINISTERIU KABINETAS

Karalius Faruk, atstatyto ministerio pirmininko Nahas Paša, sudarymui vyriausybės pakvietė Paša Ali Maher. Naujoji vyriausybė, išskyrus vieną, sudaryta iš nepriklausomų

jokiai partijai. Užsienių reikalų ministeris šiuo laiku gyvenęs Paryžiuje gavo įsakymą kuo greičiausiai grįžti Kairan.

Dabar Egipto sostinė Kairas sudaro tikro karo vaizdą. Kariuomenės daliniai užtaisais ginklais patruliuoja gatvėse ir turi įsakymą šauti į kiekvieną asmenį pasirodžiusį po 6 val. vakaro. Draudžia muoju laiku gatvėje gali pasirodyti tik sanitarijos pareigūnai. Oficialiu pranešimu per praeito šeštadienio sukilimą Kaire buvo užmušta virš 100 asmenų. Tarp išėlusios mirties padegty namų yra ir švedų bei libaniečių konsulatai. Buvo susirinkusi didelė minia prie biuro «United Press», bet policijai paleidus perspėjimo šūvius minia pavyko išsklaidyti. Oficialiu vidaus reikalų ministerijos pranešimu, po paskelbimo apšaukties stovio, yra suimta virš 300 įtartinų asmenų. Daug suimta ir Aleksandrijoje. Šio miesto karo komendantas įsakė šauti kiekvieną, kurs tik bandytų atlikti bet kokį jėgos veiksmą. Egipto vyriausybė įsakė Kaire ir Aleksandrijoje uždaryti visas krautuves bei kitas įstaigas išskirian vaistines, kepyklas gonines.

— Turku laikraštis «Yeni Stambul» rašo, kad Sovietai Bulgarijoje paliko tik savo techninius kariuomenės dalinius 3 Sovietų divizijos lig šiol stovėjusios Bulgarijoje buvo perverstos į Rūmunią prie Jugoslavijos sienos, kur buvo galima pastebėti didelį komunistų kariuomenės judėjimą.

— Japonijos ministeris pirmininkas pareiškė parlamentui, kad su Sovietų Sąjuna ne

bus užmegsti jokie diplomatiniai santykiai, iki nebus grąžinta 300.00 japonų karo belaisvių ir atiduotas Japonijai rusų okupuotos visos jų salos.

— Amerika sudarys su Ispanija karo sutartį. Tuo reikalu Madride rūpinasi Amerikos Ambasadorius ir jam tai kon nvyko grupė karininkų iš Vašingtono.

— Egipto vyriausybė ieško galimybių pradėti derybas su Anglija ir išrišti Sueso kanalo klausimą.

— Anapus geležinės uždangos rūsų okupuotuose kraštuose penkmečio planas visiškai nepavyko. Tai matyti iš komunistinės spaudos, kuri plačiai apie tai rašo.

— Panamos sostinėje studentai susirėmė su policija. Iš abiejų pusių yra sužeistų.

— Trumanas ir Churchillis yra vienos nuomonės Sueso ir Formozos klausimu. Abi šios strateginės vertės vietos turi būti bendrai ginamos.

— Atentato metu žuvo buvęs Sirijos ministeris pirmininkas Nazem El Kudsi.

— Sausio 31 d. suėjo vieneri metai kai prezidentas Getulio Vargas, teisėtu rinkimo keliu perėmė Brazilijos valdžią.

Per šiuos metus atlikta daug reikšmingų kraštui darbų. Ekonominiai reikalai pastatyti ant tvirtesnio kelio, rimto dėmesio atkreipta į žemės ūkį, kaip pav. kavą, vatą ir tt.

Bet dar nevisa programa pavyko įgyvendinti.

Motorizuoti Lietuviai

(Laiškas iš Rio de Janeiro)

Kas pažįsta Brazilijos sosti-
nę, tas gerai žino, kad Tijn-
cos rajonas, išsiplėtęs to var-
do aukšto (1020 metrų) kalno
papėdėje, yra vienas gražiausių
Rio de Janeiro, bei svei-
čiausias oro atžvilgia. Čia
nenupirksi už milijoną kru-

švaisto kur nereikia kruzeirų
ir todėl turi ne tik puikius
namus, gerą ir gražią šeimi-
ninę (vedė 1933 metais šiau-
liškę, kaip ir jis pats p. Rat-
kutę), bet ir automobilį. Tai
vis gražūs laimėjimai, turint
galvoje, kad Vaclovas dar bū-

Ponai Vaclovas Radzevičius ir Ratkutė - Radzevičienė
šio «Mūsų Lietuvos» numerio leidėjai.

zeirų namo, aukštesnio kaip
5-kių aukštų, o vis dėlto iš-
mintingas mūsų tautietis Vac-
lovas Radzevičius, bene vie-
nintelis iš lietuvių, turi čia
gražius namus, gražioje Ave-
nide Tijuca. Žinoma, iš to
dar nedera daryti išvados, kad
jis yra milijonierius, bet kas
gali žinoti? Vyras vos peržen-
gęs 45 metų slenkstį nors at-
vyko į Braziliją prieš 21 me-
tus, iš savo siuvėjo amato,
žiūrėk, susitaupė, ir lyg nu-
jaudamas, kad visa pabrangs,
jau senokai nuosavybę nusi-
pirko už keliasdešimt kontų.
Bepigu: nerūko, negeria, ne-

damas 5 metų berniukas ne-
teko tėvelio ir augo kaip naš-
laitis. Jis ir žmona, nors da-
bar nėra prisirašę prie Rio
lietuvių organizacijų, tačiau
išlaikė gyvą nemeluojamą lietu-
viškumą ir būdę ir elgėsi.
Vaclovas ir dabar su malonu
mu prisimena savo tarnavimo
laikus Lietuvos kariuomenėje
ir dar tebeturi nemažą Ka-
rio numerį 1920-23 metų, ku-
rie šiandien yra istorinė bran-
genybė. Iš to, kad V. Radze-
vičius yra tarnavęs Lietuvos
artiljerijoje, galima nujauti,
kad jis yra gana stambus vy-
ras.

Rio de Janeiro yra nema-
ža motorizuotų lietuvių. Nors
atrodo, keista, tačiau jų ir au-
tomobiliai prisideda prie lie-
tuviško veikimo plėtimo. Iš
stambesnių automobilių savin-
inkų pažymėtini: broliai Ado
mavičiai, inž. Gluodenis, inž.
Petras Slėnis, «Dainavos» pir-
mininkas Stasys Kumpis ir ke-
li kiti. Šia proga mums rūpi
St. Kumpis, didelis lietuviš-
kos spaudos rėmėjas ir vie-
nas didžiųjų sostinės visu-
omenės veikėjų. Nors tik prieš
nepilnus metus išrinktas «Dai-
navos» S-gos pirmininku, jau
spėjo su Vvaldy's draugais
atlikti keletą pažymėtinų dar-
bų: surinko pereitais metais
iš pusės šimto Rio lietuvių
6.300,00 kr. Tautos Fondui,
dabar vykdo rinkliava drabu-
žiais ir pinigais Vokietijoje
pasilikusiems įtremtinams lie-
tuviams, iš surengto prieš Ka-
ledas lietuviško pobūvio nas
kyrė 20% pelno vieninteliai
lietuvių Vasario 16 d. gimna-
zija) etc.

Kadangi St. Kumpis yra odų
išdirbimo specialistas (baigęs
studijas Čekoslovakijoje ir ve-
dęs ten to krašto moterį, ku-
rį šiandien puikiai kalba lie-
tuviškai) tai turi atsakingą tar-
nabą didžiausiam Brazilijos
odų fabrike. «Ka šis jaunas
sportininkas darytų, kaip vi-
sur suspetu, jei neturėtų au-
tomobilio, ypač kad pastaruo-
ju laiku nuo įtempto darbo

jo sveikata sušlubavo? Todėl
jį ir turi, atseit nusižiūrėjo į
Radzevičių, nes yra jo žmo-
nos pusbroliis.

Pažymėtina čia ir tai, kad
St. Kumpio brolis, leitenantas
Juozas Kumpis yra vienas
pirmųjų Lietuvos karo lakū-
nų, žuvęs kovoje su lenkais
ties Varena 1920 m. spalio 4
d. taigi keletą dienų prieš len-
kams Vilnių pagrobiant.

Jonas Sartokas

Karo lakūnas ltn. J. Kumpis

Pavergtoje Lietuvoje

Ar yra Lietuvoje komunisti-
nių bandytų?

Pasiekus'eji Vakarus lietu-
viai ir vokiečiai pasakoja,
kad tokie banbitai ten yra žl-
nomi. Jie nori žmones plėsti

ir paskui kaltę suversti tik-
riesiems lietuviams partiza-
nams. Bet ne kartą tie jų dar-
bai vis tiek išeina į aikštę.
Pvz. vienoje Lietuvos vakari-
nėje vietovėje jų vardu bu-
vo apiplėštos dievobaimingos

moterėlės, bet, reikala n-
kreipus pas teismo pirminin-
ką ir jo negalint užtušuoti,
tas saugumo leitenantas, ėjęs
plėsti partizanų vardu, kurio
buvo rastas automatas, įgavo
8 metus s, d, kalėjimo.

Kitar toks užpuolimas pa-
aiškėjo, kai partizanų vardu
buvo užpulti supirkinėtojai žy-
da, bet vėliau Klaipėdoje iš
išplėšto Sateikių kooperatyvo
buvo sugautos pardavinėjant
išplėstas prekes komandirų
žmonos.

Pasitaiko taip pat, kad so-
vietų saugumiečiai ateina nak-
tį ir iššaudo visus tuos, ku-
riuos įtaria palaikant ryšius
su tikraisiais partizanais. Ir
tai — visą bėdą mėgina dar
jiems suversti. Apskritai, gy-
vent jų sekimas yra nuolatini-
s. Nors valsčiuose istrėbitė
lių likę tik po du tris, bet pa-
gal reikalą ten sėdi po 25-30
MGB-istų. Kilus kokiam nors
įtarimui, apšaučiami ištisi
kaimai — ir visi gyventojai
tikrinami. Todėl vakarais vi-
si sėdi namuose, kad nebūtų
įjartai partizanų ryšininkais,
nes ne kartą tokie net ir ne-
kalčiausi vaikščiotojai esti
sąmoningai naktį sušaudomi.
Jei kas praeina pro šalį, tuoj
atseka pėdomis, ima daužyti
ir šaukia: «Kas čia ėjo?» Ar-
ba jei, važiudamas į malūną
išsivirsi mėsos, tuoj prikibs:
«kam tiek verdi?»

Lietuvių vadinamai «liau-
dies priešų» kategorijai, į ku-
rią gali būti įtrauktas kiek-
vienas lietuvis, nėra jokių tei-
sių ir teismo. Visur įvestos
visokios ataskaitos, tikrinimai
todėl padėtis nuolat sunkė-
ja.

Šiuo metu Lietuvoje dau-
giausia sėdi kalėjimuose kol-
hozininkų ir paprastų darbi-
ninkų. Nieko nepadarysi, žmo-
gus yra priverstas vogti, nes
reikia kaip nors prašimaitin-
ti. Tuo tarpu sovietiniai tei-
smai už vištai galvos nusuki-
mą pila po 15-20 metų.

Rusai daugiausia į kalėj-
mus patenka už vagiliavimą,
kišenių kraustymą, muštynes,
krautuvų apiplėšimą, žmo-
nių užmušimus. Jie taip pat
daugiausia verčiasi spekuliaci-
ja, padoro išaikvojimu.

Ypač daug krim. elemento
duoda vadinami «besprizor-
ninkai». Nors jų skaičius Lie-
tuvoje ir sumažėjo, bet jų dar
yra; jie turi savo organizaci-
ją kurioje paprastai dalyvauja
16-17 metų paaugliai, bet pa-
sitaiko ir po 20 m. pasiekū-
sių. Anksčiau «besprizornin-
kų» būdavo ir vokiečių. Lie-
tuvių, su jais susidėjusiu, nė-
ra. Ir čia pasireiškia lietuviš-
kas solidarumas, nes jei kur
atsiranda vaikų bė tėvų, tai
juos stengiasi priglausti arba
giminės, ar pažįstami. Jei tē-
vai yra nušauti ar sudeginti,
pasima dažniausiai kaimynai.

«Besprizorninkų» buvo at-
vykusių net iš Rusijos, ypač
daug 7 m. vaikų traukė su
terbomis iš Velikije Luki, o
kiti pasiekdavo Lietuvą net
iš Leningrado. Jie mokomi
amato vadinamuose «bespro-
zorninkų namuose», vėliau jų
daugumas buvo suvežti į ama-
tu mokyklas. Visi jie bašiau-
siai vagių, piaušto kišenes ir
etc.

Kai kur lietuvių komitetai
juos norėjo prijaukinti ir pa-
daryti iš jų žmones — bet kai-
tie pradėjo visur teršti, pli-
kos mergaitės eiti stogais ar
ba su daina traukti tiesiog į
garnizonus paleistuvanti bu-
vo vėl gražinti ir išvežti į
Vilniū. Tuo tarpu lietuviai
ir iš šitos «sistemos» ryškiai
išsiskiria — lietuviams neš-
laičiams net ir tokiomis sun-
kiomis sąlygomis reikalinga
globa ir parama vis dėlto su-
randama pas savuosius.

Šiuo metu lietuviškiausi yra

valsčiai, nors ir sukolhozinti.
Nors ten vaikams prieglaudų
nėra, užtat jų yra seneliams.
Bėgti invalidai dabar jau nie-
ko negauna ir turi kęsti ba-
dą. Jų ypač daug Vilniuje.
Ten visokių luošių be ran-
kų ir kojų ištisus būrius kiek
vienoj gatvėj rasi. 1949 m.
jų buvo daug ir Klaipėdoje,
bet paskiau juos surinko ir
uždarė į prieglaudą. Seniau
karo invalidams už visokius
ordinus bei medalius buvo mo-
kama, bet dabar nebeduoda
nieko.

Daugia vaikės motinos me-
daliui gauti turi turėti nema-
žiau 14 vaikų.

Su rusais bendravimas ga-
lima sukirstyti į kelias rū-
šis. Vieną iš jų sudaro ben-
dravimas su senais rusais, iš
likusiais dar iš caro laikų.
Su jais bendravimas dažniau-
siai esti nuosirdus, jie labai
d.žnai, kai niekas negirdi,
išpasakoja rusų bėdas ir pa-
keikia komunistų valdžią.

Antra, bendradarbiavimas
tarnyboj ar darbe — čia žmo-
nių santykiai normalūs, geri.
Bet rusai atvirai lietuviams
sako: «jūs esate mūsų prie-
šai, nes laukiate amerikiečių
ir anglių». Ir tą savo nuomo-
nę jie sako aiškiai neslėpdā-
mi.

Rusų žmonės nekenčia, ir
jie tai žino. Kaimo merginos
su rusais iš tolo nesideda,
pasitaiko nebent viena kita
mieste. Jei tokia susilauks iš
ruso vaiko, tai iš tam tikro
skyriaus saviva'dybėj jam iš-
laikyti gaus po 50 rub mėne
sui. Visus namus, kur šoka-
ma mieste, lanko tik lengvo
elgėsio merginos. Lietuviai
ir šiuo atžvilgiu labai tautiš-
kai susipratę. Į mokyklų va-
karėlius rusai neįsileidžiami.

Tai įdomus kovos pobūdis,
kaip kad «Aušros» ar «Ver-
po» laikais.

Mongolu Invazija Europoje

Prieš kiek laiko vokiečių
ir šveicarų kai kurie moksl-
ninkai ir spaudos organai, ap-
žvelgdami dabartinį jų iš-
sidėstymą bei politinę, kalbi-
nę ir kultūrinę įsrovą, rei-
škia nuogastavimą, jog Rytų
įtaka Europoje vis didėja. Ki-
ti net ėmė kalbėti apie tikrą
ir planingai vykdoma mongo-
loidų invaziją, kuri ypač sis-
temingai pastebima bolševi-
kų okupuotoje šiaurės rytų
Europoje. Dabar emigrantų
spauda, atskleidžia tos siste-
mingos kolonizacijos detales.

Čia tos rūšies pirmūnais lai-
komi kariai, žemės ūkio ir
žvejybos specialistai ir įvai-
rūs «nepakeičiami» saugumo
pareigūnai. Iš Kinijos, Mon-
golijos, Kirgizijos, Vidurinės
Azijos eina tiesiog masiniai
kinų, mongolų, totorių ir kt.
mongoloidų pervežimai į va-
karus — užimti jiems skirtų
vietų ir vykdyti bolševikų im-
peralistinioje planuose nu-
matytosios misijos.

Ta pati tragedija, kuri išti-
ko ypač 1945 m. turėjusias
už jų tekėti visą eilę pabal-
tiečių moterų, vėliau teko
taip pat ukrainietėms ir net
kai kurioms vokiečiams.

Tokioj Rygoj, Kaune, Tali-
ne ir kt. visokia karinė apsau-
ga ir čekisui sargybos yra
veik išimtina vienu mongolų
rankose, nes jie okupantams
laikomi ištikimais.

Tik viename Karaliaučiuje
ir apylinkėse yra įkurdinta
apie 10 000 totorių, atvarytu
į tą «tvirčiausią Rytų pylimą
prieš vakarus» pakeisti Kan-
to ir Herderio kultūros. Klai-
pėdos lygumos apgyvendin-
tos turkmenais, pamaro ko-

pos — Juodosios jūros žvé-
jais.

Net į lenkų okupuotas vo-
kiečių sritis sistemingai siun-
čiami mongolai, o tokia Gdynė
— tariamai tautų brolybę
atžymėti — jau turi drauge
su Dancigu «kinų namus». Ki-
nų kariuomenės kurdinamos
taip pat aukštojoj Silezijoje,
kur jų bus jau per 100.000, o
daugiau kaip tūkstantis atga-
benta net į Sudėtų kraštą,
20.000 mongolų palikuonių iš
šiaurės rytų Prūsijos perkel-
ti į Meklenburgą.

Churchilio politika

Vokiečių «Das Ufer» svar-
stydamas Europos politiką ir
Churchilio naują jį vaid-
menį, pažymi, kad jo plano
atmetimas dar karo metu ir
naujo fronto sudarymas Pran-
cūzijoje faktiškai reišké pu-
sę Europos atiduoti rusams.
Jalta prie to pridėjo dar 12
mil. vokiečių išgūjimą.

Churchilis nenori naujo
«Muencheno», nenori karo,
tik aiškiai siekia apriboti «in-
teresų ir sferų lauką». Dabar.
žurnalo manymu, yra pats pas-
kutinis momentas šaltajam
karui sustabdyti. Churchillis
tat ir mėgins padaryti būtent
— Jaltą nusukti kita krypti-
mi.

Kadangi JAV ir Sovietų
S-ga sudaro nepereinamą pra-
rają, kur paskutinis žodis pri-
klauso tik atomeinei bombai,
tai Churchillis čia nori patai-
syti seniau amerikiečių pada-
rytą klaidą, būtent, kad Ro-
osvelto politika, kur jis, lai-
mėjęs karą, pralaimėjo per-
galę, nebėbūtų toliau tęsiama
jo įpėdinių. Iš prtyrimo jis
žino, kad Stalinas supranta
tik vieną kalbą — kieto ir
nepalaužiamo tvirtumo, tam
tikslui jis ir nori susitikti
akis į akį su kitu «senu vy-
ru».

Kitas jo rūpestis — kiek
galint greičiau pastatyti ant
kojų Vokietiją ir sustiprinti
jungtinę Europą. Tam tikslui
jis meta į svarstyklį lėkštę
visą savo patyrimą ir presti-
žą. Tik ka tas raudus kaule-
lių lošimas atneš Lietuvai?
Čia tuo reikalu girdėti kai
kurių žmonių labai skeptiškų
minčių.

Rusu povandeniniai laivai Baltijos jūroje

Šveicarų «Wochen Zeitung»
rašo, kad šiuo metu Sovietų
Sajunga rimtai ruošiasi tapti
tikraja jūros pajėga, kuri tars
lemiamą žodį ir karo atveju.
1950 m. buvo pirmą kartą su-
kurta nepriklausoma nuo ka-
ro ministerijos jūrų karo lai-
vyvų ministerija, o jai vado-
vauti buvo pavesta viceadmi-
rolui Kuznecovui, praeito ka-
ro metu buv. laivyno komisa-
ru. Jo tezė: su vien povan-
deniniu laivynu be antvande-
ninio — karo nelaimėsi. O li-
gi tol Sovietų didžiausias dė-
mesys buvo kaip tik ir skiria-
mas povandeniniams laivams.

Raudonasis laivynas turi
per 350-370 povandeninių lai-
vų, iš kurių žymi dalis nau-
jos statybos, gali po vande-
niu plaukti po 15 mazgų ir
veikti plačiu spinduliu. Jų
135 veikia Baltijos jūroje, 110
— Rytų Azijoje, o likusieji
— Juodojoje jūroje. Per ke-
lerius metus tas skaičius pa-
sieks 1.000.

Palyginus su 100 Hitlerio
povandeninių laivų karo pra-
džioj, jų veikimas turės būti
efektyvus.

Pastaruoju laiku Sovietai
ypač skubiai stato Kirovo kla-
sės 10.000 brt. kreiserius.

Dr. J. Basanavičius

(Atkelta iš 5 pusl.)

Seimą ir parašė tuo reikalu atsišaukimą į tautą. Vilniaus Seimo nutarimai išjudino visą Lietuvą kovai už politinį išsilaisvinimą.

Pradėjus traškėti Rusijos ir Vokietijos imperijoms, 1917 m. rudenį Dr. Basanavičius pirmininkauja jo kartu su kitais sukviesti Lietuvių konferencijai Vilniuje, konferencijoje sudarė Lietuvos Tarybą, kurion buvo išrinktas ir Basanavičius. Lietuvos Taryba 1918 m. vasario 16 d. paskelbė Lietuvos Nepriklausomybę. Po nepriklausomybės aktu pirmuoju pasirašė Dr. Jonas Basanavičius, tuo apvainikuodamas viso savo gyvenimo kovą už Lietuvos laisvę.

Lenkams 1920 m. okupavus Vilnių ir Kaunui tapus laikinąja Lietuvos sostine, Basanavičius pasiliko Vilniuje, nors laune jam tuo metu buvo statomi paminklai ir jo vardas keliamas iki Lietuvos Patriarcho garbės.

Vilniuje beveik kiekvienu metu galėjai rasti Basanavičių nekurentose ir tamsiose Lietuvių Mokslo Draugijos patalpose. Damasevičiaus patalpose, apsiliknsj labai nudėvėtais kaimiško sėjimo kailinukais, jau susenusj ir be sveikatos vis dar betūsfantj bibliotekoj ar muziejui. Nuo 1907 m iki pat mirties jis neišleido iš savo globos Lietuvių Mokslo D-ijos, kurią jis pats įkūrė ir išūgdė.

1927 m. vasario mėn. tvarkydamas biblioteką, nuvirto nuo kopėčių ir taip užsigavo šoną kad sveikaton nebegrižo. Kelias dienas pagulėjęs Lietuvių Klinikoj ir priėmęs paskutinius sakramentus iš prel. Viskonto rankų, 1927 m. vasario 16 d. jis atidavė sie-

lą Viešpačiui.

Pažymėtina, kad Basanavičius mirė kaip tik tuo metu, kai Vilniaus lietuviai, švesdami 9-ją Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį Pirklių klubo salėje giedojo Tautos Himną.

Daktaro Basanavičiaus darbai ir žygiai perėjo istorijon ir paliko kartų kartoms gražiausiu pavyzdžiu, kaip lietuvis privalo mylėti savo Tėvynę Lietuvą.

Bendruomenės Choro pranešimas

Norintieji vaziuoti kartu su Bendruomenės Choru į Rio de Janeiro, privalo užsirašyti kaip galima greičiau. Paskutinė užsirašymo diena 3 vasario! Vėliau negalima bus užsirašyti.

Vaziavimo sąlygos yra sekančios:

1. Kelionė ten ir atgal kainuos 320,00 kruzeirų.
2. Nakvynė ir maistu vaziuojantieji turės pasirūpinti patys.
3. Kelionė prasidės iš Vila Zelinos aikštės 8 vasario penktadienio rytą 6 val. ir baigsis — vasarie 10 d. (iš Rio išvykstame sekmadienį po pietų).
4. Vykstant į Rio sustosime Amaresidoj.
5. Bus daromos taipogi išvykos po Rio gražesnes vietas su tais pačiais autobu-sais.
6. Šeštadienio vakare Rio de Janeiro bus didelis koncertas — balius.

Užsirašyti prašome sekaučiose vietose:

1. Vila Zelinoj pas kleboną kun. P. Ragažinską,

2. Vila Zelinoj, Rua Rio Feio 2, pas Kazimiera Aussenką.

3. Pas visus Choro Valdybos narius.

4. Avenida São João 233, prie centrinio pašto, pas Juozą Karpavičių.

Tą pat dieną bus specialūs autobusai ligi Aparecidos. Jais vyks tie, kurie nevažiuos į Rio de Janeiro, bet iš Aparecidos, aplankę Marijos, kartu ir Brazilijos šventovę, tą pat dieną grįš atgal į São Paulo.

Užsirašyti galima sekmadienį prieš sumą ar po sumos zakristijoje. Norintieji vaziuoti nedelskite, nes pritrūks vietų.

LIETUVIŲ MENININKŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Kovo 16-31 d. įvyksiančios São Paulyje lietuvių dailės ir tautodailės parodos reikalams aptarti Lietuvių Menininkų klubas, pasikvietęs klubo rėmėjus organizacijų bei spaudos atstovus, 27 sausio Dr. Vinco Kudirkos mokyklos patalpose, Mokoje, sušaukė visuotinį susirinkimą. Susirinkimą atidarė Menininkų klubo pirmininkas p. Kazys Ambrozevičius, pakviesdamas prezidentui klubo garbės narį konsulą p. Alekandrą Polišaitį pirmininku ir Karolę Pažeraite sekretorium. Ponui konsului atsisakius pirmininkauti, pirmininkavo, susirinkimo prašytas, p. Henrikas Valavičius.

Šiame susirinkime p. Al. Žibas padarė išsamų pranešimą parodos reikalais pranešdamas, kad kun. klebono P. Ragažinsko pastangomis yra gauta parodai Prestes Maia

Visi į V. Anastaziją!

Dr. J. Basanavičiaus vardo MRB-lis š/m vasario mėn. 9 d. rua Camacam 625, rengia šeimyninį vakarą. Bus suvaidinta A Tarazanio 2-jų veiksmų linksma komedija

Meilės Elekstras

Pradžia 20 val. Po vaidinimo šokiai iki 4 val. Pakvietimus galima iš anksto įsigyti pas MRB-lio narius arba V. Anastazijos lietuvių mokykloje.

MRB-lio Valdyba

galerija, eksponatai buvę valdžios atstovo - meno kritiko apžiūrėti p. K. Ambrozevičiaus bute ir pripažinti tinkami išstatyti parodoje. Be to, savo kalboje p. Žibas pabrėžė, kad toji paroda nors tai ir esąs menininkų sumanymas, nesanti vien Menininkų klubo reikalas, bet tai esąs visos São Paulo lietuvių kolonijos, čia įsikūrusios prieš 25 metus, reikalas bei tikslas šio krašto šeiminkams - brazilams parodyti lietuvių tautos kultūringumą, tuo iškeliant Lietuvos vardą ir garbę. Tą parodą turėtų remti visos lietuvių organizacijos, spauda ir visuomenė. Susirinkimas su tuo sutiko.

Paskui buvo svarstytas parodos garbės komisijos sukviatimo klausimas. Tam reikalui sudaryta mišri komisija iš Lietuvos konsulo A. Polišaičio, kun. klebono P. Ragažinsko ir Menininkų klubo pirmininko p. K. Ambrozevičiaus, kuri sudarys kviestinių garbės komisijon narių iš brazilų valdžios, spaudos, visuomenės ir Kūrijos atstovų sąrašą ir juos pakviesti. Ton garbės komisijon įeis ir pora lietuvių veikėjų.

Parodos propagandą lietuvių spaudoj pravesti pavesta p. Marijai Remencienei, p. Magdalenai Vinkšnaitienei ir Karolei Pažeraitei.

Brazilijos spaudai mūsų parodos klausimais parašyti nu-tarta pakviesti kun. Al. Arminą — poetą Venancijų Ališą.

Klubo sekr. Alf. Žibas liaudies meno eksponatų rinkėjam išdalino pakvitavimo kny-gutes, kad jos galėtų pradėti rinkimo darbą.

Baigiant susirinkimą, Lietu-

vos konsulas p. A. Polišaitis pasakė kalbą apie būsimos parodos reikšmę Lietuvai ir lietuvių tautai, nes tuo būsian-ti proga paskelbti pasauliui, kad lietuvių tauta esanti gyva ir norinti gyventi. Šioji paroda prisidėsianti prie Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo.

— Lietuvių Menininkų klubo valdyba kviečia visus lietuvius, gyvenančius São Pauly ar už jo ribų, kurie turi savo ranka tapytų ar išdrožintų paveikslų, juos pasholin-ti porodai. Norintieji galės savo kūrinius parduoti. Pasinau-dokite šia reta istorine pro-ga.

Klubo Valdyba

— Vasario mėn. 2 d. Vila Zelinoje sumainys žiedus Milordas Sauka su Alina Mys-zlenik.

— Algirdas Pumputis šią savaitę staigiai susirgo. Pada-ryta apendicito operaciją.

Algirdas Pumputis yra Lie-tuvių Moksleivių Samburio narys. Gydosi S. Gertrudes ligoninėje, rua Augusta. Drau-gai linki greito pasveikimo.

— Išėjo «Mūsų Lietuvos» kalendorius, kur yra apščiai medžiagos kolonijos istorijai. Buv. São Pauly konsulas Dr. P. Mačiulis rašo kam ir ko-dėi buvo kuriama Liet. S-ga Brazilijoje, prof. Pakštas apie Lietuvos teritorijos plotą.

— «Garnio» redaktorius ir leidėjas Kl. Jūra po sunkios apendicito operacijos grįžo iš ligoninės ir dar gydosi namuose.

Geromis sąlygomis

Patogioje vietoje

Av. Zelina 495

PARDUODAMAS

BARAS — BILIJARDAS

Smulkesnių informacijų galima gauti vietoje.

EMBALAGENS PARA LAMPADAS

PAPEL ONDULADO

para uso em laboratórios e perfumarias.

Papel em bobinas impresso para uso diversos.

SEPEL

Indústria de Embalagens de Papel

R. Alfredo Maia, 500 — S. Paulo

SKUBIAI REIKALINGI į mekanikos dirbtuvę šaltkalviai - (sereleiro) atlyginimas geras kreiptis: Av. Zelina, 714 - fundos.

Tautiečiai Norėdami praleisti atostogas ar trumpai poilsį Santosė prašom kreiptis pas Steponaičius, kur galima gauti kambarį ir valgį pagal lietuvišką skonį ir dar pigesne kaina negu kitur. Iki jūros. 5 min. ėjimas. Adresas: Rua Godofredo Frada 173. José Menino

Parduodamas **BARAS** Vila Zelinoje Av. Zelina 167, Dėl sąlygų eirautis vietoje. Gera vieta krautuvei.

TECELAGEM DE LINHO E ALGODÃO "BALTICA"

TERESEVICIUS & BALOG LTDA.

Gamina stalieses lino Belga įvairaus didžio, medžiaga vyriškiems ir moteriškiems kostiumams. Lovatieses medvilnės ir šilko (Raion). Priima užsakymus. Parduodama vietoje fabriko kaina, lietuviams didelė nuolaida.

São Caetano do Sul — Travessa São Francisco, 202 São Paulo

Este copo representa:

Saúde Alegria Disposição

E A POSSIBILIDADE DE GANHAR UMA LINDA BICICLETA

VIC-MALTEMA

PRODUTO 100% NACIONAL

VIC MALTEMA — SABOROSO E NUTRITIVO

1 OVO

150 GRs. de LEITE

10 GRs. DE PÃO

PRODUTO de COMPANHIA PROGRESSO NACIONAL - Rua José Paulino, 717 - Fone 51-7277 - São Paulo

REIKIA BALDŲ? KREIPKIS Į TAUTIEČIO
J. L. Galinskas Ltda.

BALDŲ SANDĖLĪ.
AV. DR. GIACAGLINI, 71-C — V. ALPINA.

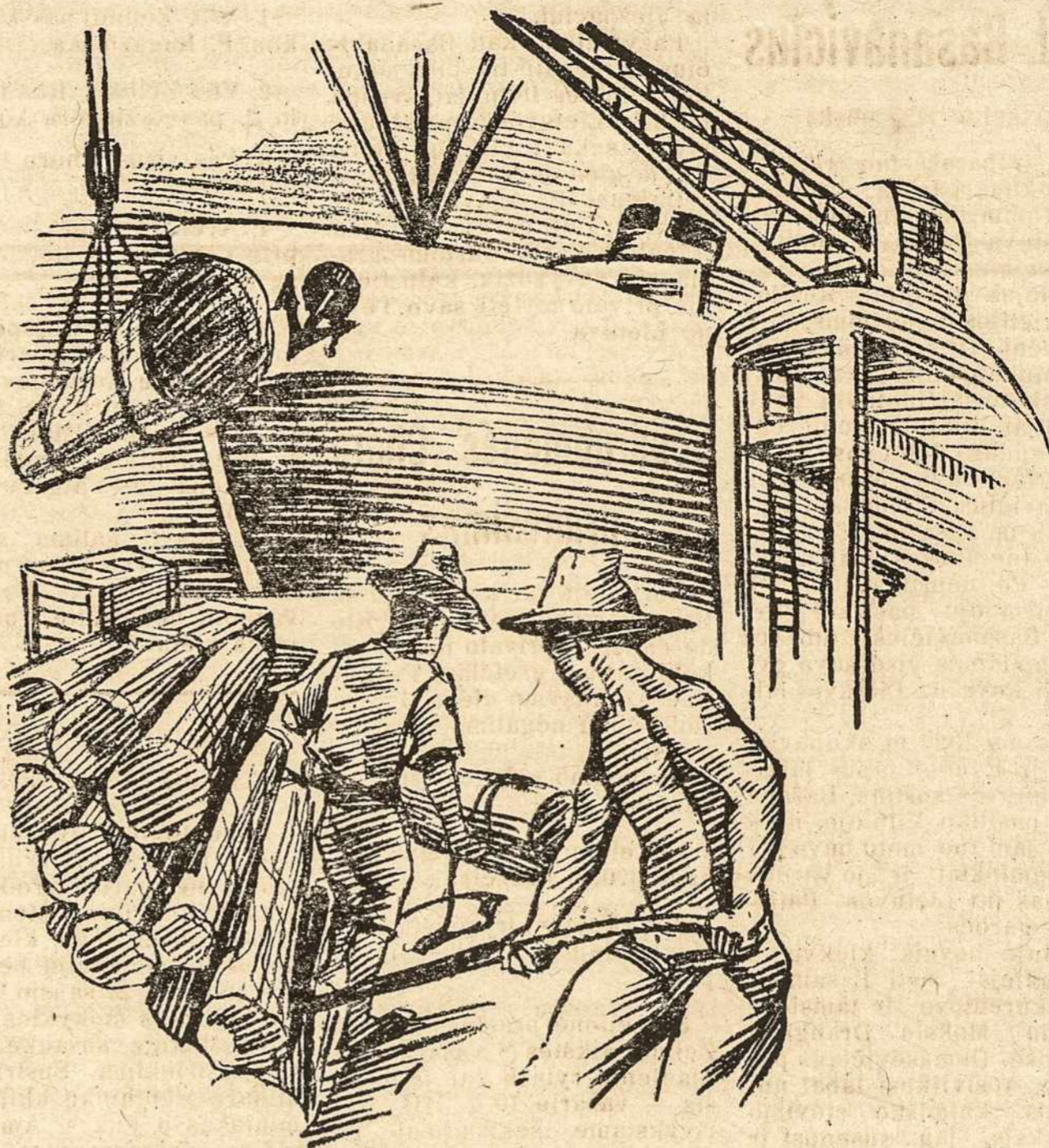
CASA SPRINDYS & CIA.

Galima gauti pačių naujausių ir įvairiausių rūšių prekių. Čia gali pirkti batų, skrybėlių, elektros gaminių. Didelis pasirinkimas radijo aparatu, radijo vitrolų. Taip pat turi ir naujausių plokštelių. Čia yra

radio laboratorija įrengta pagal naujų šios technikos reikalavimus, vedama prityrusių specialistų, atlieka visus taisymo ir reformavimo darbus. Prie pat autobuso Nr. 93 sustojimo vietos.

PRAÇA SÃO JOSÉ, 1 — S. PAULO — V. ZELINA

MADEIRAS DO BRASIL

PERES & PRANAS LTDA.

IMPORTAÇÃO — EXPORTAÇÃO

Escritorio: - Av, Churchill, 94 — 11.º and. - sala 1110 — Rio de Janeiro
Fones: 52-0229 32-6265

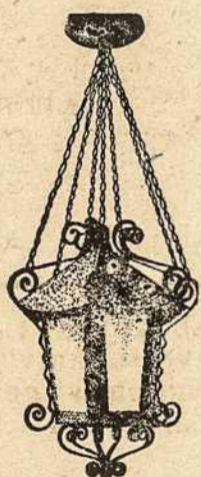
Em Minas Gerais:

Peres & Ca. Ltda. — Leopoldina — R. Providencia, 71
Jother Peres de Resende — São Pedro dos Ferros
Amadeu Cesar Machado — Nanuque, Minas

MEKANIKOS DIRBTUVÉ

Gaminami įvairiausių braižinių vitražai, vieliniai tinklai tinkavimui ir tvoroms, langų stiklų apsaugos, užvaros geležinės durys ir vartai, banguotos skardos durys pagal mėstą.

Gaminami žibintuvai įvairiausių tipų. Daromi įvairių dydžių grąžtai žemei gręžti. Pardavimas grynais ir išsimokėtinai.

JONAS VARNAUSKAS & FILHOS

Telefonas (recados) 3-0710

Rua 12 N.º 39 — Vila Zelina
Avenida Zelina N.º 714 — (fundos)
Caixa Postal 4118 — São Paulo

CASAS SÃO JORGE

PRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai, Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IS FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Rua São Caetano, 526
Rua São Caetano, 510
Fone 35-3260

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javés 719
São Paulo

Atelier de Modas

ALEKSANDER BAGDONAS

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 275 — 7.º AND. — SALA 73
TEL. 34-7482 — SÃO PAULO

Foto-Studio "BERNARDO"

IKURTA 1890 M. TAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus. Specialybė papildiniams tamsiuose tonuose ir sepia, spalvinimai aliejiniais dažais ir pastele.

ARTHUR SCHMIDT

Priimami pakvietimai į namus — Senų portretų reprodukcijos
RUA SÃO CAETANO, 447 — TEL. 4-5576 — SÃO PAULO

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835 Caixa Postal 3967
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223 SÃO PAULO

Dr. V. Kudirka

DELKO ŽYDAI NEVALGO KIAULIENOS?

(Sekimas)

Anuomet, kad Kristus ant žemės keliavo,
Platindams tarp svieto šventą mokslą savo,
Sykiu su mokintiniais, kaip raštas mums sako,
Į Lietuvos miestelį taipogi nukako.
Tada žydai surinko sąvųjų daugybę
Ir taikėsi patremti mūs Kristaus didybę.
Apsvarstę ir ištarę rodą paskutinę,
Užslėpė vieną žydą, apvertę statinę.
Tad, iš kopės išlindęs, tarė Kristui rabins.
Tikėdams, kad jo garbę iš syk nugalabys:
— Girdėjom, tu galybę turi neištirtą,
Roda didžius stebūkus, garbę gava tvirtą.
Parodyk ir mums stebūklą nors vieną,
Į tavo įtikėsim tuoj, kad ir šią dieną.
Matai šitą statinę? Medus joje buvo,
Dabargi pasakyk, kas į ją pakliuvo? —
Žydaliai labai džiaugės iš išmislo tokio,
Nes rodės nesulauksią atsakymo jokio,
O rabins tik raizėsi ir rankomis plakė.
«Po statine gul kiaulė» — Kristus jam atsakė,
Rodės, kad iš tų žodžių tik juoktis privalo,
Taigi didelis ir mažas juokėsi be galo.
Tik štai iš po statinės išlenda degloji —
Žydams atėmė žadą naujenėlė toji.
Sunku juk netikėti, kada akys mato
O degloji, išlindus, ausimis tik krato
Ir žviegdama nubėgo į atvirą lauką.
Kur piemens ganė bandą. Nelaimingą auką
Žydai atrast ketino, šerius nušūruoti
Ir likusiems našlaičiams tėvą atiduoti.
Ieškojo gana ilgai, bet neatitiko,
O Iekus tarpe kiaulių kaip liko taip liko.
Del to žydai nieko nedaro kiaulienai,
Nes Iekaus neatranda da iki šiai dienai.
O svieta visi žino tą žydišką būdą,
Kad žyds žydą nekanda, ar riebę ar kūdą.

Čia dažnai mano Laura plaukus sau šukavo
Ir iš pievos kvietkelių pynė vainikėlį
Ne syk ašaromis savo drumsčiau jos šešėlį.
Kurs visoje grožybėj ant vilnies siūbavo.

Nemune, upe mano! kur vilnių daugybė,
Su kuriomis tiek vilties ir laimės tiek buvo?

Kur dingo mažų metų ta miela ranybė?
Kur mielesnė jaunystės nerimastis žuvo?
Nematyt mano Lauros, nēr draugų vainiko,
Viskas pradingo, kodėl ašaros man liko?

D. V. Kudirka

Vilija

(Pagal Ad. Mick.)

Vilija mūsų motina upelių
Aukso tur dugną, mėlyną veidužį,
Širdies gražesnės, aiškesnių akelių
Skaisti lietuvė, kur sem vandenužį.

Vilija teka kvietkynais puikiais
Klonyje Kauno neapsakytos grožės.
Lietuvę kalbin žodeliais meiliausiais
Mūsų berneliai kaip tulpės ir rožės.

Klonio žolynus Vilija išpeikia —
Nemuno ieško su atda tvirta.
Ilgu lietuvei — lietuvių nereikia,
Nes jos širdelė svetimšaliui skirta.

Nemuns į glėbį Viliją pagavęs,
Neša į erdvę, kur gelmės ir uola,
Spaudžia širdingai meilužę prie savęs
Ir marių gylyj abudu prapuola.

Ir tu ateivio at'tolinta būsi,
Vargšė lietuvė, nuo gimtinės tavo
Ir užmiršimė vilnyje pražūsi,
Tiktai liūdnesnė, tik be brolių savo.

Gyvieji liūdininkai čekoslovakai iš anapus
geležinės uždangos Vašingtone prie Baltųjų Rū-
mų. Jei dar kas abejoja apie koncentracijos sto-
vyklas Rusijoje, tepasiklausia šių daugelin tūk-
stančių kitų patekusių į laisvą vakarų pasaulį.

Dr. V. Kudirka

Nemunui

Nemune, mūsų upe, kur vandenys tavo
Kuriuos sėmiau į mažą vaiko delnužėlį,
Kur laivs nešiojo mane jauną bernužėlį,
Kad atvėsio ieškojau karštai širdžiai savo?

Neklausys upė, rė širdis sudraudžiant:
Mergelė myli, o Vilija plaukia
Vilija dingsta Nemunui beglaudžiant,
Mergelė bokšte ašarėles braukia.

Daktaras Jonas Basanavicius

A. Juknevičius

Prieš šimtą metų (1851. XI. 23) Ozkabilių kaime, Vilkaviškio apskr. Lietuvoje, Juro ir Marės Basanavičių šeimoje gimė sūnus. Jis bavo pakrikštytas Jonu. Tas Basanavičių Jonukas vėliau tapo daktaru Jonu Basanavičium, su kurio vardu yra susijęs beveik visas lietuvių tautinio atbudimo ir Lietuvos išlaisvinimo laikotarpis. Apie pusę amžiaus Basanavičius dirbo savo tautai ir liemenčiai dalyvavo svarbesniuose jos žygiuose, kurių vaisius buvo visuotinis tautos atgimimas, savo valstybės atstatymas ir kultūrinis klestėjimas nepriklausomybės laikais. Todėl šia jubiliejine proga pravartu nors prabėgomis pažvelgti Dr. Basanavičiaus svarbesnius žygius ir darbus ilgoj kovoj už Lietuvos garbę ir lietuvių tautos teises.

Lietuvišką dvasią Jonas Basanavičius gavo iš tėvų. Ją sustiprino gražiomis pasaulio bei dainomis trys Ozkabilių «daraktoriai». Kardokas, Šimanskis ir Naujokas, pus kuriuos jis mokėsi net šešerius metus, bet, kaip jis pats sakėsi, nedaug išmokęs — tik truputį skaityti bei rašyti, šiek tiek skaičiuoti ir mišioms tarnauti. Lukšių pradžios mokyklos mokytojas Viliušis žymiai papildė Jonuko žinias ir, nevengdamas kalbėtis su mokiniais lietuviškai, pagilino gimtosios kalbos meilę. Kai penkioliktus metus eidamas Jonas pateko Marijampolės gimnazijon, buvo jau gerokai išspręs. Mokytojo Kriaučiūno įtakoje gimnazistas Basanavičius pradėjo rašinėti eilėraščius ir šį tą versti iš lenkų kalbos. Tais laikais jo išverstas lenkų poeto Lenertavičiaus eilėraščių — «Pavasaris» — vėliau buvo išspausdintas Šerniaus redaguojamoj «Lietuviškaj Ceitungoj». Tai buvo pirmasis Basanavičiaus plunksnos kūrinys patekęs spaudon.

Kai 1874 m. Basanavičius išvyko Maskvon studijuoti pradžioj filologijos, o paskui medicinos, viršum Lietuvos tebekabojio naktis be ryto. Rusams žiauriai numalšinus 1863 m. lietuvių - lenkų sukilimą, daug Lietuvos šviesuomenės buvo išžudyta, daugelis nubėgo į užsienius, o apie 10.000 lietuvių įtartių dalyvavę sukilime, buvo išstremta Sibiran. Po to dar buvo uždrausta lietuviškoji spau-

da ir tuo būdu sustabdytas lietuvių tautos kultūrinis progresas Prūsų Lietuvoje buvo truputį laisviau, ten ėjo pora lietuviškų laikraščių, bet jie buvo tik informacinio pobūdžio ir tarnavo Prūsijos valstybiniams reikalams.

Basanavičius radęs Maskvoje būrelį lietuvių inteligentų ir laiškais susirišęs su kitur gyvenančiais, pradėjo su jais gvildinti lietuvių tautines problemas, tarp kitų ir lietuviškos spaudos klausimą. Buvo mėginta apeiti spaudos draudimo įstatymą ir diryta įvairių pastangų guoti leidimą spausdinti lietuvišką laikraštį Peterburge ir kituose Rusijos imperijos miestuose toli nuo Lietuvos. Kai tie žygiai nepasisekė, Basanavičius mėgino įlieti lietuviškos dvasios Prūsiose einantiems lietuviškiems laikraščiams. Jis ėmė rašinėti lietuviškomis temomis Kuršaičio leidžiamam «Keleivyje». Pastarajam sustojus, mėgino bendradarbiauti Einoriaus «Naujajam Keleivy», bet Einorius pabūgo Basanavičiaus lietuviškumo ir atsisakė jo straipsnius spausdinti. Tu pačiu metu Basanavičius mėgino prasiverti ir Šerniaus «Lietuviškosios Ceitungos» duris, bet ir ten nebuvo leista lietuviškų reikalų plačiau gvildinti.

Minėtos aplinkybės pagimdė Basanavičiaus sumanymą išleisti kur nors užsienyje savo laikraštį, skirtą vien lietuviškiems reikalams, ir jį slaptai platinti Lietuvoje. To sumanymo nebuvo galima įgyvendinti, gyvenant Rusijos imperijos ribose ir būnant žandarų priežiūroje. Be to, baigus universitetą reikėjo Basanavičiui atidirbti už naudotą stipendiją kur nors Rusijos užkampy, iš kur ryšiai su Lietuva ir jos veikėjais būtų buvę sunku palaikyti. Ir bendrai Basanavičius prisibijojo Rusijos platybų, kurios anuomet prarydavo beveik visą lietuvių šviesuomenės prieauglį.

Tai buvo svarbiausins priežastys, dėl kurių Basanavičius tapęs daktaru, pasirinko tremtį ir 1880 m. pradžioj išvyko Bulgarijon. O iš ten ir į kitus Vakarų Europos kraštus. Po penkioliktos metų tremties jis darė pastangų sugrįžti į Lietuvą, bet rusų valdžia jo neįsileidė. Tuo būdu Basanavičiui teko išbūti tremtyje net 25 metus ir tik 1905 m. kilus revoliucijai Rksijoje, jis slaptai perėjo ties Jurbarku sieną ir atvyko į Vilnių.

Tremtyje būdamas Dr. Basanavičius ilgiausiai gyveno Bulgarijoj, Lom, Polankoj ir Varnoj, kur jis vertėsi gydytojo praktika. Trumpesniau

laikui jis apsistodavo Vienoj, Prahaj ir kituose didesniuose Europos miestuose: iš kur būdavo lengviau pasiekti Prūsus ir Lietuvą.

Sunku trėmties kelią eid mas, Basanavičius nepasitraukė iš lietuviškos veiklos baro ir beveik visą laiką buvo jo priešakyje. Šalia dangelio jo atliktų žygių daugiausia reikšmės turėjo mūsų tautiniam gyvenimui jo «Aušros» išleidimas. Savo tikrai lietuviško laikraščio leidimo ideja senai jau buvo pas jį subrendusi ir, vykdamas Vakarų Europon, tikėjosi ją greit įkūnyti. Bet tik po trijų metų susirašinėjimo ir diskusijų su daugeliu lietuvių veikėjų Lietuvoje ir Prūsijoje — 1883 m. kovą mėn. gimė «Aušra».

Pirmasis «Aušros» numeris buvo Basanavičiaus suredaguotas Prahajoje, o Mikšo atspausdintas Ragainėje. Laikraštis buvo išleistas Šerniaus, Vištelio ir Basanavičiaus lėšomis. Pradžioje «Aušra» subūrė aplink save beveik visą tiomet pasireiškusią lietuvių inteligentiją, pradedant vyskupu Baranausku ir baigiant Šliupu. Vėliau visi nebūtilpo «Aušroje». Atsirado kiti laikraščiai, kurie taip pat tarnavo lietuvių tautos reikalams.

«Aušra» ėjo tik trejus metus. 1886 m. Mikšo leidvklai žlūgus, sustojo ėjusi ir «Aušra». Jos buvo išleista tik 40 numerių 29 sąsiuviniais. Buvo spausdinama po 1000 egzempliorių, bet prenumeratorių didžiausio pasisekimo laikais turėjo tik apie 300. Likusioji dalis buvo platinama per knygnešius, daugiausia per Kriaučiūną Marijampolėje ir Miljauską Rygoje.

Maža, kukli ir trumpai gyvenusi «Aušra» atliko didelį vaidmenį mūsų tautos prisikėlimo istorijoje. «Aušra» pažadino iš kapų senosios Lietuvos didvyrius ir gražino lietuviui garbingąjį vardą, kurio jis nebeslėpė prieš svetimuosius. «Aušra» subūrė didelę dalį lietuvių šviesuomenės ir paskatino ją ginti savo tautos reikalus ir teises. «Aušra» pagimdė «Apžvalgą», «Varpą» ir kitus lietuviškus laikraščius, kurie jau gilesne vaga varė toliau jos pradėtąjį darbą.

Grįžęs iš tremties ir apsistojęs Vilniuje, Basanavičius greit įsijungė į politinį ir kultūrinį darbą, jau plačiu baru čia vietos lietuviu varoma. Prasiėjęs Rusijoje revoliuciniam judėjimui po rusų pralaimėto karo su japonais 1905 m. Basanavičius kartu su kitais veikėjais sušaukė Vilniuje (Nukelta į 3 pusl.)

Lietuviai BRAZILIOJE

DVIGUBOS IŠKILMĖS VILA ZELINOJ.

Sausio mėn. 25 d. Vila Zelina gyveno švenčių nuotai-koje. Tą dieną parapijos bažnyčioje buvo dvigubos iškilmės: Seselių pranciškiečių penkios posulantės-kandidatės gavo vienuolės abitą ir buvo pašventintas naujas šventos Antano altorius.

Iškilmės prasidėjo 15 val. atvykus J. Ekscelencijai vyskupui Dom Paulo Rolim Laureiro. Įeinant bažnyčion Bendruomenės choras įspūdingai sugiedojo Ecce Sacerdos. Po to procesijoje įėjo seselės ir kandidatės. Prasidėjo įspūdingos ir prasmingos iškilmės, kurias atliko Ekscelencija Vyskupas. Apeigų metu liturgines giesmes giedojo Bendruomenės choras. Bažnyčių ir altorių gražiai išpuošė seselės pranciškietės.

Po to vyskupas šventino me- niškai padarytą p. Šimonio altorių. Altoriaus fundatoriai yra p. B. ir K. Narusevičiai, kuris kainavo 20 tūkstančių kruzeirų.

Šventinimo metu kumais bu-vo: Alfonsas ir Elena Pupeliai, Antanas ir Elena Paviloniai, Juozas ir Liūda Matelioniai, Kazimieras ir Albina Ambrozėvičiai, Petras ir Ona Narbutai, Jonas ir Anelė Nadolskiai.

Šių iškilmų proga kumai paaukojo naujo šv. Kazimiero langų įdėjimui, kuris saugos šv. Antano altorių nuo saulės karščio.

Siam tikslui aukojo:
1. Alf. Pupelis Cr. \$ 2.000,00
2. A. Pavilonis Cr. \$1.000,00
3. P. Narbutis Cr. \$1.000,00
4. K. Ambrozėvičius Cr. \$1.000,00
5. Juozas Matelionis Cr. \$500,00
6. Liūda Matelionienė Cr. \$500,00
7. Elena Pupelienė Cr. \$350,00
8. Jonas Nadolskis Cr. \$150,00

Vitražo fondą be kumų sa-vo aukomis parėmė:
K. P. R. Cr. \$1000,00, Petras Simonis Cr. \$500,00, K. Ausenka Cr. \$500,00, K. M. K. Cr. \$500,00, Kazys Bračkauskas Cr. \$500,00, J. Jakutis Cr. \$300,00

Viso vitražo įdėjimui, kuris šiomis dienomis jau užsakomas surinkta dešimtis tūkstančių ir trys šimtai kruzeirų.

DĖKOJA.

Šv. Antano altoriaus šven- tinimo proga nuoširdžiai dė-koju altoriaus fundatoriams p. Narusevičiams, kumams: p. Pupeliams, Paviloniams, Narbutams, Ambrozėvičiams, Matelioniams, Nadolskiams, už dalyvavimą šventinime ir gra-žias aukas. Taip pat aukoju siems šv. Kazimiero vitražui: P. Šimoniui, K. Ausenkai, K. Bračkauskui, kun. K. Miliaus- kui, Bendruomenės chorui už

ELENA BUITVIDAITĖ

— Elena Buitvidaitė Povilo ir Magdalenos Puitvidų duk-tele gimusi 1927 m. vasario

gražų giedojimą, seselėms pranciškietėms už bažnyčios špuošimą, Vyrų Prolijos na-riams už gražų tvarkos pa-ai- kymą.

Kun. Pijus Ragažinskas
Klebonas.

— Sausio mėn. 28 d. Vila Alpinėje seselių naviejiute lai- kiuosius įžadus padarė sese- lė M. Lucija Jctekaitė ir seselė M. Hilda. Liturgines apeigas atliko kun. K. Mi- liauskas.

PAJŪRIAIS PAMARIAIS.

Savaite laiko prie Atlanto, Vila Suarão bendrai atostoga-vo Liet. Kat. Moksleivių sam- būrio nariai, kuriuos globojo kun. P. Ragažinskas ir kun. V. Valevičius.

KINAS «ZELINA»

ŠEŠTADIENĮ SEKMADIENĮ IR PIRMADIENĮ
Vasario 2 - 3 ir 4 dienomis

Um Pinguinho de Gente

Idomi Braziliska filma

MOREREL ONDE NASCI

PRADŽIA 19,50

Antradienį ir trečiadienį Ketvirtadienį ir penktadienį

Vietos Kronika

Vietos Kronika

Aconteceu na 5-a Avenida

Loira de 18 Kilates

Tormento no Oeste

O Grande Babe Ruth

mėn. 2 d. baigė ginasio ir Co- mercio kursus São Carlos de Ipiranga Gímnazijoje. Diploman- tė šį šeštadienį švenčia savo 15 metų amžiaus sukaktį. Šia proga linkime geriausios svei- katos ir sėkmingai tęsti moks- lą toliau bei sekti savo tėve- lių pėdomis - būti susipra- tusia lietuvaitė!

kyklos patalpose įvyks Savi- šalpos ir Kultūros Bendruo- menės «Lituania» narių susi- rinkimas. Bus valdybos ir re- vizijos komisijos rinkimai ir bus aptartas gegužinės ruoši- mo klausimas.

Valdyba.

Red.

PAŠTO DEŽUTĖ:

Ant Rudys, Algis Žibas, K. Sešelis, V. Gervinas, Kavolis, Al. Grabauskas, A. Kairys, A. Pavilnis, Vl. Karaška, Vl. K. edraitis, Jonas Laurinaitis

— Vasario 9 d. 7 val. bus metinės egzėkvijos už a. a. Vaclovo Bražinsko vėlę.

Reta proga!

Pigia kaina - geromis są- lygomis - su didele fregezija

Parduodamas Baras

AV. PAIS DE BARROS, 55

Tartis ten pat vietoje.

Oficina de Modelos para fundição e Marcenaria!

PETRAS SIMONIS

BRAIŽYTOJAS MODELISTAS

Įvairiausi modeliai ma- šinų lydinimui!

BALKONAI, VITRI- NOS IR KOMERCINIŲ ĮSTAIGŲ ĮRENGIMAI!

VISI KITI MEDŽIO DARBAI!

São Paulo, Vila Zelina
Rua Venda Nova, 46
Recados Telef. 3-0710

Radio Dirbtuvė ir Laboratorio

ALGIRDAS IDIKA

RUA BENJAMIN CONSTANT, 103 — São Caetano do Sul

IRMAOS

ESCRITORIO VILA ZELINA

BAUZYS

Registrado no C.R.C. sob o nº 251

AVENIDA ZELINA, 749 — VILA ZELINA — S. PAULO

Aberturas de firmas	Contratos de locação
Encerramentos de firmas	Cartas de Fiança
Transferencias de firmas	Requerimentos
Contratos na Junta Comercial	Balanços
Distratos na Junta Comercial	Alvarás diversos
Escritas Fiscais	Seguros de Fogo e
Escritas Comerciais	Seguros de accidentes

HORÁRIO das 8 às 19 horas.

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležiniu daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

AVENIDA DR. GIACAGLINI, 34-C — VILA ALPINA

INDUSTRIA METALURGICA "INDO3" LTDA.

Rua Benjamim Constant, 122 8.º andar salas 801/2 Fone 33-3867 S. Paulo

- Fabricação de Carros tanques para transporte de combustiveis
- Tanques subterraneos para gasolina, oleo, etc.
- Turbinas Hidro-eletricas para diversas capacidades
- Bombas, baldės e carrinhos para oleo e graxa
- Parafusos e ganchos especiais para telhados de cimento amianto
- Ganchos e pinos para isoladores
- Niples de 1/2" a 4" cónicos e paralėlos.